

¹⁸Ti azért halljátok meg a magvető példázatát! ¹⁹Mindazokhoz, akik hallják a mennyek országának igéjét, és nem értik, eljön a gonosz, és elragadja azt, ami szívükbe van vetve: ez az útfélre esett mag. ²⁰A köves talajra esett mag pedig az, aki hallja az igét, és azonnal örömmel fogadja, ²¹de valójában nincs gyökere, nem állhatatos: mihelyt nyomorúság vagy üldözés támad az ige miatt, azonnal elbukik. ²²A tövises közél esett mag pedig az, aki hallja az igét, de e világ gondja és a gazdagság csábítása megfojtja az igét, és terméketlen lesz. ²³A jó földbe esett mag pedig az, aki hallja és érti az igét, és termést hoz: az egyik százannyit, a másik hatvanannyit, a harmadik harmincannyit.

Krisztusban együtt ünneplő gyülekezet!

„Boldogok, akik hallgatják Isten beszédét és megtartják azt!” – hallhattuk az oltár előtt felolvasott ige után, de megismétlem most is a Lukács evangéliumában leírtak szerint: Erre ő így felelt: „De még boldogabbak azok, akik hallgatják az Isten beszédét, és megtartják.” (Lk 11, 28) és a Jelenések könyvében leírtak szerint is: „*Boldog, aki felolvassa, és boldogok, akik hallgatják ezeket a prófétai ígéket, és megtartják azt, ami meg van írva bennük: mert az idő közel van.*” (Jel 1, 3).

Minden istentiszteletünkön elhangzik ez a mondat, de érdemes most egy kicsit megállnunk és átgondolnunk, hogy valóban így van-e?

A liturgia szövegét néha talán gépies unottsággal követjük csak és észre sem vesszük, hogy az ige szólal meg azon keresztül is. Amikor pedig hallgatjuk Isten igéjét, felállunk ugyan, amivel kicsit kizökkenünk, de figyelmünk ismét könnyen téved másfelé és így nem válik igazán érzékelhetővé számunkra, hogy istentiszteleti alkalomra, a kegyelem ünneplésére gyűltünk össze. Hol a mi boldogságunk az Isten beszédének hallgatása és megtartása kapcsán?

Mikor hallgatod az igét hevül-e a szíved – ahogyan az emmausi tanítványok fogalmazták meg -, vagy, ahogy Jézus mondta; boldog vagy-e?

Te boldog vagy?

Általános iskolás koromban volt egy fából készült „boldogságmutatóm”, mellyen egy zárt ökölből felfelé mutató hüvelyujjat lehetett forgatni; egy vigyorgó, boldog arc és a szomorú, síró között öt fokozatban. Ha felfelé állt, akkor YES! - minden rendben, boldogság van, ha lefelé, akkor Jajj! – boldogtalanság. Kezdetben nagyon tetszett és mindig állítottam hazaérve az iskolából a pillanatnyi érzelmeim alapján, aztán később már csak hetente, havonta, vagy, ha valami kiváltképp nagydolog történt. A használat ritkulásának ellenére minden nap láttam és gondoltam rá, de egyre gyakrabban jutottam arra, hogy ugyan történt valami rosszabb dolog, de alapjába véve én mégis boldog vagyok.

És igen, nem mindig könnyű válaszolni erre a kérdésre, hogy „boldog vagy-e?”- mivel van, aki jellemző állapotot ért alatta, van, aki pillanatnyi érzelmet és van, aki talán abban sem biztos legbelül, hogy tudja-e egyáltalán, hogy mi az a boldogság.

Mai textusunk egy elég jól ismert igehely mégis gyakran némileg félremagyarázott és ilyenkor épp az igazi üzenete; a boldogságunk alapjául szolgáló tanítás kerül a háttérbe.

Az igeszakaszunk nem a példázatot, hanem annak magyarázatát tartalmazza, amelyet a Mester mond el tanítványainak. Amit talán már gyermekkoruktól sokan megjegyeztek ebből a példázatból, az a négy féle föld és az ezekbe eső magról szóló tanítás, amivel alapvetően nincs is semmi baj. Jézus is ezt a részt magyarázza hosszabban. Nézzük először mi is ezeket meg részletesebben!

Az első eset, amikor a mag az útfélre esik, azaz, az igét nem akarjuk megérteni, nem akarjuk befogadni. Gondoljunk János evangélista prológusára: „*A világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be.*”. Elutasítja újra meg újra. Ahogyan Luther is írta; egyre több nem az isteni igennel szemben és egyre több igen, az isteni nemmel szemben, és lassan, amit nem akartam érteni, nem is értem, nem is létezik számomra.

Nehéz és akaratos munkával eltávolítom magam az igétől és igen, ilyenkor valóban távolinak, érthetetlennek és elfogadhatatlannak tűnnek a kegyelem szavai. Rengetegen cipelnek szörnyű és sükette tevő terheket; a gyűlölködésüket és a félelmeiket, amikkel kapcsolatban azt hiszik, hogy azok az ő szerves részeik és, hogy valamivel kevesebbek lennének, az énjük sérülne, ha letennék azokat.

Sokan róják fel, hogy a történelemben voltak és bizonyára vannak olyan egyházi személyek, igehirdetők, vagy egyes eszméket valló szónokok, akik miatt számukra hitelét, erejét veszítette az evangélium, Isten igéje. Ez azonban ilyen formán csak takarózás. Isten igéje sohasem gyengülhet, vagy erősödhet emberi akaratból, vagy tettek nyomán. Az ige mindig is Isten élő és ható akarata. Nem emberi tákolmány, nem ember kreálta érték!

Meg kell, hogy halljuk a hangzavarból az „Istenit”, és ehhez sokszor elég annyi, ha mi magunk abbahagyjuk a „Nem!”-ek ordítózását.

A második eset, mikor sziklás talajra esnek a magok; gyorsan kihajtanak, de nem eresztenek rendesen gyökeret és az első megpróbáltatásnál ki is száradnak. A fogyasztói kereszténység képe. Valami épp megtetszik, de nem engedem, hogy igazán megszólítson az ige. Félek és nem tudom őszintén Isten kezébe helyezni az életemet. Rendesek az emberek, jó fej a lelkész, van is egy-két jó program, ami érdekelne, de hogy elkötelezett hittel fogadjam Isten kegyelmét? Ha jönnek a gondok, akkor inkább saját magamban bízok és önmagamot helyezem előtérbe.

A harmadik kép a tövisek közé eső magoké. A növekedés elindul, de valami, ami szintén ott van, megakadályozza az igazán erőssé növekvést és végül ki is irtja.

A mammon. *Nem lehet két úrnak szolgálni!* – húzza alá hangsúlyosan többször is a Szentírás. Itt sokszor egyből asszociálunk a gazdag ifjú példájára és már azonosítjuk is a képet a gazdagsággal. De ugyanígy ott kellene, hogy legyen minden olyan pillanat is, amikor a kevés válik a mammonná. Mikor félttem, kuporgatom és megrögzötten hiszem, hogy azon a kicsin múlik az életem.

Bálványok, amiket folyamatosan építgetünk az ige valósága mellett, mert igenis, mindannyiunk életében ott vannak ezek a tövisbokrok, amiket újra meg újra előszeretettel kezdünk el locsolgatni, pedig tudjuk, hogy jó, értékes termés, azokon sohasem lesz. Hitegetjük magunkat, mert a bálványaink útjai mindig egyszerűbbnek tűnnek. Ezek a széles utak, de ezek sohasem az életre visznek, csak a meghasonlásba és végül a kárhozatra.

Igen, ahogy textusunk is mutatja, tényleg keskeny az az út. Négyből csak egy jó. A jó föld, amely befogadja a magot, kihajt és megerősödik benne, majd pedig sokszoros termést hoz. Nem egyszerűen megmarad benne, hanem termést hoz! Az ige nekünk sem, mint önmagunk számára halmozandó kincs adatik, hanem azért, hogy jó gyümölcsöket teremjünk. Azokat a gyümölcsöket, amelyekről Pál is ír a galata levélben: „*A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívdesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás.*”. Jézus a hamis próféták összefüggésében tanítja, de minden önmagát kereszténynek, azaz Krisztust követőnek mondóra igaz, hogy a gyümölcsök alapján ismerhetőek meg.

Vizsgálj hát meg magad őszintén minden nap, hogy a te életed, a te földed, gyümölcstermő-e?

Szeretet, öröm, békesség, türelem, szívdesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás – ezek jellemzik a te életed?

Nem az első kérdésem ma, gondoljunk a prédikáció elején feltett „Boldog vagy-e?” kérdésemre, de ha jobban belegondolunk, a két kérdés valójában nem különbözik. Hiszen állíthatja-e bárki magáról, hogy boldog, ha nem ezek jellemzik az életét? Ezeknek pedig a töredékét ugyan megtapasztalhatod innen-onnan, de azt a keveset is csak egy-egy elillanó percre. Ez pedig sokaknak ijesztő, sőt, ha valódi önvizsgálattal a saját életünkre gondolunk és összevetjük azt a földek képeivel, akkor talán mindannyiunkban kétséget kelt; *én a jó föld vagyok?*

A jó hír, hogy ez a példázat, ahogy arra korábban is utaltam, nem a földekről szól. Jézus nem tér ki arra, hogy mit lehet tenni a rossz föld feljavításáért, nem állítja, hogy egyesek eleve ilyenek, vagy olyanok. Nem véletlen, hiszen ez a példázat a keresztény ember boldogságának alapvető okáról és biztos pontjáról szól. Ha a földek lennének a példázat témája, akkor hiányos lenne. Hiányos, mert még végtelen kisebb-nagyobb alesetre kellene kitérnie Jézusnak is, ő azonban már igeszakaszunk első mondatban leszögezi: „*Ti azért halljátok meg a magvető példázatát!*”. Nem a földek, vagy az emberi hozzáállás, vagy az elhívás, vagy az elve elrendelés példázatát, hanem a Magvetőt!

Ezt a példázatot nagyon röviden úgyis el lehetne mondani, hogy a ti mennyei Atyátok, mint egy pazarló magvető, mindenhová vet. Oda is, ahol gyakorlatilag esélytelen, hogy termést hozzanak a magok. A pazarló magvető példázata.

Nekem is egyszerűbb dolgom lett volna, ha az Újszövetségi zárószigorlaton csak ezt az egy mondatot kellett volna lefordítanom ógörögből és nem a Máté evangéliumában leírt teljeset.

Isten valóban pazarló – emberi szemmel. Hiszen oda is ad, és akkor is ad, ahonnan és amikor nem lesz jó termés. Gondoljunk csak arra, hogy Jézus tanításai és gyógyításai nyomán sem csak sikertörténeteket ismerhetünk meg. Emlékezzünk a farizeusokkal és írástudókkal folytatott számtalan beszélgetésére. A már említett gazdag ifjúra, vagy Júdasra, Pilátusra, Heródesre, vagy gondolj csak önmagadra. Vajon kár azért a magért, ami hozzád esett? Pazarlás volt? Vagy inkább kegyelem?

Igen, mi számolgatunk, és jövedelmező befektetésekben, időt – energiát – szeretet megérő kapcsolatban gondolkodunk, de újra és újra rá kell döbbernünk, hogy a mi Urunk, a Magvető akarata,

gondolata a kegyelem. Így pedig azt gondolom, hogy nem hanyagság, ha mindannyian felfelé mutató hüvelyujjal hagyjuk a saját boldogságmutatónkat. Mert lehet, hogy ma éppen útfélnek, sziklás, vagy tövises földnek érzed magad, de biztosan tudhatod, hogy a te igei Magvetőd ma is és holnap is el fogja vetni a magot a te életedbe. És ez, a kegyelem, a te igazi boldogságod alapja. *„Boldog, aki felolvassa, és boldogok, akik hallgatják ezeket a prófétai igéket, és megtartják azt, ami meg van írva bennük: mert az idő közel van.”* Ámen!